

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e:

 dos. Zaur Məmmədov
"14" 02 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050404-"Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi"

Fakultə: "İqtisadiyyat və idarəetmə"

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: "Dövlət qulluğu" (Kafedranın 11 fevral 2025-ci il 06 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir.)

I.Fənn haqqında məlumat:

Kodu: İPF-B 11

Tədris ili: II (2024-2025). Semestr: IV

Tədris yükü cəmi: 45 saat. Auditoriya yükü-45 saat:(Mühazirə 45 saat).

Təhsilalma forması: Əyani

AKTS üzrə kredit: 8 kredit

Saat:

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmidərəcəsi: *Ələkbərov Rövşən i.ü.f.d.dosent*

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170-a

Məsləhət saati: II-V günlər: saat 14⁰⁰-16⁰⁰

E-mail ünvanı: *rovsen1234@bk.ru*

III.Təvsiyyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

1. R.A.Səfərov."Dövlət qulluğu" Bakı: "İqtisad Universiteti" Nəşriyyatı, 2014.
2. İsmayilov S. Azərbaycanda dövlət qulluğu və yeni əsrin tələbləri. Bakı, 2004
3. Nuriyev Y. Regional siyasət və idarəetmə. Bakı: Elm, 2004
4. Dövlət qulluğu haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu
5. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyev Bakı şəhəri, 21 iyul 2000-ci il № 926-IQ
6. Süleyman İsmayilov. "Azərbaycanda dövlət qulluğunun və idarəetmə sisteminin keçmişi, bu günü və perspektivləri". Bakı, «Oğuz Eli» - 2013.
7. Qəndilov S., H.Əliyev və dövlət idarəçiliyi, H.Əliyev Müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu kitabında. Bakı, Azərnaşr, 2003
8. Y.Rzayev . Dövlət qulluğunun hüquqi əsasları. Bakı: Elm, 2011

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq "Dövlət idarəçiliyi nəzəriyyəsi", kimi fənninin tədrisi zəruridir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda digər fənlərin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Bu kursda Tarixən dövlət və dövlətçilik ənənələri güclü olan toplumlar zamanın sınaqlarından həmişə uğurla keçərək özlərinin milli varlığını, mənliliyini, maddi və mənəvi dəyərlərini qoruyub saxlaya bilmişlər. Belə tarixi ənənələri olmayan xalqlar və millətlər isə bir qayda olaraq, tarixin sərt döngələrində budadmışlar. Azərbaycan da tarixin çox sınaqlarına sinə gərmiş, yalnız güclü mənəviyyatı, yenilməz ruhu sayəsində əzəli torpaqlarının hüdudlarında qala bilmiş, fürsət düşdükcə öz dövlətini qurmağa səy göstərmişdir. Bu baxımdan Azərbaycanın dövlətçilik tarixini izləmək, müxtəlif dövrlərdə onun hansı formalarda qurulduğunu öyrənmək, Azərbaycanın bir sıra görkəmli dövlət xadimlərinin və mütəfəkkirlərinin bu sahədə gördükləri işləri və söylədikləri fikirləri təhlil etmək çox əhəmiyyətlidir.Kursun əsas məqsədi tələbələrə Dövlət qulluğu dövlətçilik sisteminin elementləri – dövlət,

dövlət aparatı, dövlət idarəetməsi ilə bir sırada durur, onlarla qarşılıqlı əlaqədə olur, onlara təsirdə özünü ifadə edə bilər, realizə olunur, təhlil edilir və qiymətləndirilir

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar, məşğələ və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilər.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülcək.

X. Təqvim planı: Mühazirə 45 saat, Cəmi 45 saat

№	Mövzuların adı	Mühazirə		Seminar	
		saat	tarix	saat	tarix
1.	Mövzu 1. Dövlət qulluğu, onun məzmunu və tədqiqat obyekti Plan: 1. Dövlət qulluğu anlayışı 2. Dövlətçilik sistemi və dövlət idarəetmə mexanizminin mahiyyəti	2			

2.	Mövzu 2. Azərbaycanda dövlət qulluğu ənənələri və onun tarixinə dair Plan: 1. Azərbaycan dövlətçilik tarixi və dövlətçilik siyasəti 2. Azərbaycanda orta əsrlərin dövlət quruluşu və məmurluq sistemi 3. Səfəvilər dövründə Dövlət Şurasının formalaşması və saray qulluğu 4. Azərbaycanın xanlıqlar dövründə idarəetmə sistemi və qulluq münasibətləri 5. Azərbaycanda rus məmurluğuna əsaslanan dövlət qulluğunun yaranması və formalaşdırılması mərhələləri	2			
3.	Mövzu 3. Kadrların idarə olunması strategiyası və dövlət qulluğu Plan: 1. Dövlət qulluğu məsələləri və kadrların idarə olunması 2. İşəgötürmədə ədalətlik, şəffaflıq və rəqabət 3. Dövlət qulluğunda karyera və vəzifəyə əsaslanan model 4. Kadrların idarə edilməsi mexanizminin mərkəzləşdirilmiş və qeyri-mərkəzləşdirilmiş sistemləri	2			
4.	Mövzu 4. XXI əsrin dövlət qulluğu strategiyası Plan: 1. Polşa Dövlət Qulluğu Ofisində qəbul edilmiş prinsiplər 2. Avropa İttifaqı ölkələrinin dövlət qulluğu sistemində kadrların idarə olunması 3. BMT-də "Dövlət sektorunun işi üçün kadr potensialının açılması" (2005-ci il) bölməsinin fəaliyyət proqramı 4. Azərbaycanda Dövlət Qulluğunun İdarəetmə Şurası	2			
5.	Mövzu 5. Qabaqcıl ölkələrdə dövlət qulluğu və onların qısa xülasəsi Plan: 1. Amerika Birləşmiş Ştatlarında dövlət qulluğunun yaranması və inkişafı 2. Böyük Britaniyada dövlət qulluğunun yaranması və inkişafı 3. Fransada dövlət qulluğunun yaranması və inkişafı 4. Almaniya dövlət qulluğunun yaranması və inkişafı 5. Rusiyada dövlət qulluğunun yaranması və inkişafı	2			
6.	Mövzu 6. Azərbaycanda müasir dövlət qulluğunun yaranması, onun vəzifələri və prinsipləri Plan: 1. Dövlət qulluğu haqqında ümumi müddəalar və onun əsas məqsədi 2. Dövlət qulluğunun növləri və təsnifatı 3. Dövlət qulluğunun əsas vəzifələri 4. Dövlət qulluğunun təşkilinin əsasları və prinsipləri	2			

7.	Mövzu 7. Dövlət orqanları və onların təsnifatı Plan: 1. Dövlət orqanı anlayışı 2. Dövlət orqanlarının təsnifatı 3. Dövlət qulluğu vəzifəsinin anlayışı	4			
8.	Mövzu 8. Dövlət orqanlarında vəzifələrin təsnifatı Plan: 1. Dövlət orqanlarında vəzifələrin təsnifatı 2. İnzibati və yardımçı vəzifələrin təsnifatı və ixtisas tələbləri	2			
9.	Mövzu 9. Dövlət qulluqçuları və məmurları Plan: 1. Dövlət qulluqçusu anlayışı və onun andı 2. Dövlət qulluqçularının ixtisas dərəcələri, ixtisas dərəcələrinin verilməsi və onlardan məhrum edilməsi 3. Dövlət qulluqçusunun əsas vəzifələri və hüquqları 4. Dövlət qulluğu ilə əlaqədar məhdudiyyətlər	2			
10.	Mövzu 10. Dövlət qulluqçularının sosial müdafiəsi və təhsilinin artırılması Plan: 1. Dövlət qulluqçuları üçün təminatlar 2. Dövlət qulluqçularının dövlət məvacibi 3. Dövlət qulluqçularının pensiya təminatı 4. Dövlət qulluqçularının mükafatlandırılması: vəzifə maaşlarına əlavə haqqın, yerli əmsalların müəyyən edilməsi və təltif olunması 5. Dövlət qulluqçularının əlavə təhsili	2			
11.	Mövzu 11. Dövlət qulluğuna qəbulolma Plan: 1. Dövlət qulluğuna qəbul edilmək hüququ və bu sahədə qoyulan məhdudiyyətlər 2. Dövlət qulluğuna qəbulolma qaydaları 3. İnzibati vəzifələrin tutulması mexanizmi 4. Dövlət qulluğunun şərtləri 5. Dövlət qulluqçularının fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi	4			
12.	Mövzu 12. Dövlət qulluqçularının attestasiyası və irəli çəkilmək hüququ Plan: 1. Dövlət qulluqçusunun attestasiyası 2. Dövlət qulluğunda irəli çəkilmək hüququ 3. Dövlət qulluğunda olmanın yaş həddi	2			
13.	Mövzu 13. Dövlət qulluqçularının məsuliyyəti və dövlət	2			

	qulluğuna xitam verilməsi Plan: 1. Dövlət qulluqçularının məsuliyyəti 2. Dövlət qulluğuna xitam verilməsi				
14.	Mövzu 14.Yeni əsrin dövlət qulluqçusu Plan: 1.Yeni əsrin dövlət qulluqçusu 2.Azərbaycanda dövlət qulluğu ənənələri və onun müasir durumu 3.Dövlət qulluğunun təşkilində yeni mərhələ 4.Dövlət qulluqçusu və onun sosial müdafiəsi	2			
15.	Mövzu 15.Dövlət qulluqçusunun etik davranış qaydalarının əsas meyarı vətəndaşa qayğıdır Plan: 1.Dövlət qulluqçusunun etik davranış qaydalarının əsas meyarı vətəndaşa qayğıdır 2.Dövlət qulluğunun əsas meyarı dövlətə sədaqət və xalqa xidmətdir 3. Dövlət qulluqçusu həm də yaxşı analitik olmalıdır	2			
16.	Mövzu 16.Daim yeniləşən və müasirləşən dövlət qulluğu Plan: 1.Daim yeniləşən və müasirləşən dövlət qulluğu 2.Peşəkar kadrlar dövlət qulluğunun hərəkətverici qüvvəsidir 3.İdarəetmədə sənədləşdirmənin rolu	2			
17.	Mövzu 17 Müasir dövrdə Azərbaycanda dövlət qulluğu sistemində islahatlar Plan: 1.Dövlət qulluğu institutu 2.Azərbaycanda dövlət idarəçiliyinin və dövlət qulluğu sisteminin yaradılması 3.Dövlət qulluqçularının işinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi	2			
18.	Mövzu 18. Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya Plan: 1. Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya 2. Dövlət qulluğunda ehtiyat kadrların formalaşdırılması 3. Dövlət qulluğu sistemində texnologiyalardan və innovasiyalardan maksimum istifadə edilməsi	2			
19.	Mövzu 19. “Dövlət qulluğu” anlayışı “cəmiyyətə, xalqa qulluq” mənasını ifadə edir Plan: 1.Dövlət orqanlarının kateqoriyalarının dəyişdirilməsi 2.Dövlət orqanlarının fəaliyyətində şəffaflığın artırılması 3.Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzi	2			

20.	Mövzu 20. Dövlət qulluqçularının etik davranış qaydaları haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu Plan: 1. Dövlət qulluqçularının etik davranış qaydaları haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Ümumi müddəalar 2. Etik davranış qaydaları 3. Etik davranış qaydalarının həyata keçirilməsinin təmin olunması	3			
	Cəmi:	45			

XI. Fənn üzrə tələblər: Burada idarəetmə sisteminin strukturunun qarşılıqlı əlaqəsi yaranır və dövlət idarəetmə təsirini bilavasitə qəbul edir, yaxud onların formalaşmasında iştirak edir. Bu xüsusiyyətlər dövlət idarəetmə subyekti və obyektləri arasında qarşılıqlı əlaqənin dərk edilməsi və mənimsənilməsi.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri: Azərbaycanın dövlətçilik tarixini izləmək, müxtəlif dövrlərdə onun hansı formalarda qurulduğunu öyrənmək, Azərbaycanın bir sıra görkəmli dövlət xadimlərinin və mütəfəkkirlərinin bu sahədə gördükləri işləri və söylədikləri fikirləri təhlil etmək dərk etmək.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: Kollektiv sualları:

I Kollektiv sualları

1. Dövlət qulluğu anlayışı
2. Dövlətçilik sistemi və dövlət idarəetmə mexanizminin mahiyyəti
3. Azərbaycanda dövlətçilik tarixi və dövlətçilik siyasəti
4. Azərbaycanda orta əsrlərin dövlət quruluşu və məmurluq sistemi
5. Səfəvilər dövründə Dövlət Şurasının formalaşması və saray qulluğu
6. Azərbaycanın xanlıqlar dövründə idarəetmə sistemi və qulluq münasibətləri
7. Azərbaycanda rus məmurluğuna əsaslanan dövlət qulluğunun yaranması və formalaşdırılması mərhələləri
8. Dövlət qulluğu məsələləri və kadrların idarə olunması
9. İşəgötürmədə ədalətlik, şəffaflıq və rəqabət
10. Dövlət qulluğunda karyera və vəzifəyə əsaslanan model
11. Kadrların idarə edilməsi mexanizminin mərkəzləşdirilmiş və qeyri-mərkəzləşdirilmiş sistemləri
12. Polşa Dövlət Qulluğu Ofisində qəbul edilmiş prinsiplər
13. Avropa İttifaqı ölkələrinin dövlət qulluğu sistemində kadrların idarə olunması
14. BMT-də "Dövlət sektorunun işi üçün kadr potensialının açılması" (2005-ci il) bölməsinin fəaliyyət proqramı
15. Azərbaycanda Dövlət Qulluğunun İdarəetmə Şurası

II Kollektiv sualları

1. Amerika Birləşmiş Ştatlarında dövlət qulluğunun yaranması və inkişafı
2. Böyük Britaniyada dövlət qulluğunun yaranması və inkişafı
3. Fransada dövlət qulluğunun yaranması və inkişafı
4. Almaniyada dövlət qulluğunun yaranması və inkişafı
5. Rusiyada dövlət qulluğunun yaranması və inkişafı
6. Dövlət qulluğu haqqında ümumi müddəalar və onun əsas məqsədi
7. Dövlət qulluğunun növləri və təsnifatı
8. Dövlət qulluğunun əsas vəzifələri
9. Dövlət qulluğunun təşkilinin əsasları və prinsipləri
10. Dövlət orqanı anlayışı
11. Dövlət orqanlarının təsnifatı
12. Dövlət qulluğu vəzifəsinin anlayışı
13. Dövlət orqanlarında vəzifələrin təsnifatı

14. İnzabati və yardımçı vəzifələrin təsnifatı əv ixtisas tələbləri
15. Dövlət qulluqçusu anlayışı və onun andı

XV. İmtahan sualları:

1. Dövlət qulluğu anlayışı
2. Dövlətçilik sistemi
3. Azərbaycanda dövlətçilik tarixi və dövlətçilik siyasəti
4. Azərbaycanda orta əsrlərin dövlət quruluşu və məmurluq sistemi
5. Səfəvilər dövründə Dövlət Şurasının formalaşması və saray qulluğu
6. Azərbaycanın xanlıqlar dövründə idarəetmə sistemi və qulluq münasibətləri
7. Azərbaycanda rus məmurluğuna əsaslanan dövlət qulluğunun yaranması və formalaşdırılması
8. Dövlət qulluğu məsələləri və kadrların idarə olunması
9. İşəgötürmədə ədalətlilik, şəffaflıq və rəqabət
10. Dövlət qulluğunda karyera və vəzifəyə əsaslanan model
11. Kadrların idarə edilməsi mexanizminin mərkəzləşdirilmiş və qeyri-mərkəzləşdirilmiş sistemləri
12. Polşa Dövlət Qulluğu Ofisində qəbul edilmiş prinsiplər
13. Avropa İttifaqı ölkələrinin dövlət qulluğu sistemində kadrların idarə olunması
14. BMT-də "Dövlət sektorunun işi üçün kadr potensialının açılması" (2005-ci il) bələməsinin fəaliyyət proqramı
15. Azərbaycanda Dövlət Qulluğunun İdarəetmə Şurası
16. Amerika Birləşmiş Ştatlarında dövlət qulluğunun yaranması və inkişafı
17. Böyük Britaniyada dövlət qulluğunun yaranması və inkişafı
18. Fransada dövlət qulluğunun yaranması və inkişafı
19. Almaniya dövlət qulluğunun yaranması və inkişafı
20. Rusiyada dövlət qulluğunun yaranması və inkişafı
21. Dövlət qulluğu haqqında ümumi müddəalar və onun əsas məqsədi
22. Dövlət qulluğunun növləri və təsnifatı
23. Dövlət qulluğunun əsas vəzifələri
24. Dövlət qulluğunun təşkilinin əsasları və prinsipləri
25. Dövlət orqanı anlayışı
26. Dövlət orqanlarının təsnifatı
27. Dövlət qulluğu vəzifəsinin anlayışı
28. Dövlət orqanlarında vəzifələrin təsnifatı
29. İnzabati və yardımçı vəzifələrin təsnifatı əv ixtisas tələbləri
30. Dövlət qulluqçusu anlayışı və onun andı
31. Dövlət qulluqçularının ixtisas dərəcələri, ixtisas dərəcələrinin verilməsi və onlardan məhrum edilməsi
32. Dövlət qulluqçusunun əsas vəzifələri və hüquqları
33. Dövlət qulluğu ilə əlaqədar məhdudiyyətlər
34. Dövlət qulluqçuları üçün təminatlar
35. Dövlət qulluqçularının dövlət məvacibi
36. Dövlət qulluqçularının pensiya təminatı
37. Dövlət qulluqçularının mükafatlandırılması: vəzifə maaşlarına əlavə haqqın, yerli əmsalların müəyyən edilməsi və təltif olunması qaydaları
38. Dövlət qulluğuna qəbul edilmək hüququ və bu sahədə qoyulan məhdudiyyətlər
39. Dövlət qulluğuna qəbulolma qaydaları
40. İnzabati vəzifələrin tutulması mexanizmi
41. Dövlət qulluqçularının fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi
42. Dövlət qulluqçusunun attestasiyası
43. Dövlət qulluğunda irəli çəkilmək hüququ
44. Dövlət qulluğunda olmanın yaş həddi
45. Dövlət qulluqçularının məsuliyyəti
46. Dövlət qulluğuna xitam verilməsi
47. Yeni əsrin dövlət qulluqçusu
48. Dövlət qulluqçusu və onun sosial müdafiəsi
49. Dövlət qulluqçusunun etik davranış qaydalarının əsas meyarı vətəndaşa qayğıdır
50. Daim yeniləşən və müasirləşən dövlət qulluğu
51. İdarəetmədə sənədləşdirmənin rolu

52. Dövlət qulluğu institutu
53. Azərbaycanda dövlət idarəçiliyinin və dövlət qulluğu sisteminin yaradılması
54. Dövlət qulluqçularının işinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi
55. Dövlət qulluğunda ehtiyat kadrların formalaşdırılması
56. Dövlət orqanlarının kateqoriyalarının dəyişdirilməsi
57. Dövlət orqanlarının fəaliyyətində şəffaflığın artırılması
58. Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzi
59. Dövlət qulluqçularının etik davranış qaydaları haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu.Ümumi müddəalar
60. Etik davranış qaydaları

"Dövlət qulluğu" fənninin sillabusu 050404 -" Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi" ixtisası üzrə tədris planı və işçi tədris proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir. (11 fevral 2025-ci il, 06 №-protokol).

Kafedra müdiri :

Fənn müəllimi:

dos.A.T.Əfəndiyeva

dos.R.E.Ələkbərov